

Resumé magisterské práce

Rozhodl jsem se blíže zmapovat výskyt novorenesančních kostelů ve Středních Čechách. Podrobněji se budu věnovat několika významnějším stavbám, které vznikly převážně v osmdesátých a devadesátých letech devatenáctého století. V naprosté většině jsou to kostely protestantské. Výjimku tvoří kostel sv. Vojtěcha na Březových Horách. Březohorský kostel, vybudovaný podle návrhů architektů Antonína Bauma a Bedřicha Müntzbergera, přímo souvisí s kostelem sv. Václava na Smíchově od významného pražského architekta Antonína Barvitia.

Velká část protestantských kostelů se nachází v Polabí, což je dáno historickými souvislostmi. Od katolických se protestantské kostely odlišovaly menšími rozměry a méně výraznou polohou mimo centra měst, často však v blízkosti hlavních komunikací. Odlišné liturgické potřeby evangelických církví se projevovaly především v utváření prostých, převážně plochostropých interiérů. Kontextu evangelické architektury se mírně vymyká kostel v Libici koncipovaný jako centrála. Vybuďoval jej architekt Čeněk Kříčka, muž politicky činný s vazbami na evangelickou církev. Obecně lze konstatovat, že na budování evangelických kostelů se podíleli úspěšní stavitelé s dobrou reputací, přinejmenším mírně nadprůměrného talentu. S evangelickými církvemi zpravidla stavitelé a architekti spolupracovali dlouhodobě. Příkladem je Gottlob Alber, který navrhl nejméně tři evangelické kostely, včetně kostela v Nymburce. Stavbu nymburského kostela prováděla firma Blecha, z jejíž produkce pocházejí mnohé evangelické kostely na našem území.

Kostelní stavby byly samotnými architekty vnímány jako prestižní zakázky, které jim umožnily projevit talent. Je doloženo, že pro méně majetné evangelické církve byli ochotni projekt vypracovat jen za režijní náklady. V případě katolických kostelů sv. Vojtěcha na Březových Horách a sv. Václava na Smíchově byla charakteristickým znakem dlouhodobá spolupráce, která zdaleka nekončila kolaudací. V průběhu let, jak se dařilo shromažďovat prostředky, byli oba architekti žádáni o další návrhy, novou výmalbou počínaje a liturgickými nádobami konče. Kostel tak nabýval rysy celoživotního díla, svého druhu pomníku.